

משרד החינוך
המינהל למדע ולטכנולוגיה

תכנית לימודים

שם התכנית: **ניהול תעשייתי א**

מקצוע: **מיקרו-כלכלה**

כיתה: **י"ג**

תשס"ז 2006

מיקרו-כלכלה

תפיסה רעיונית של התכנית

רוב תחומי חיינו קשורים במשאבים כלכליים. המיקרו-כלכלה הוא תחום בתורת הכלכלה העוסק בניתוח ההתנהגות והשיקולים של יחידות קטנות – כגון יצרן יחיד, צרכן יחיד וכו' – ומנסה להסביר את המניעים לפעילותן הכלכלית. הגישה היא פוזיטיבית ככל שניתן, דהיינו מתבססת על ניתוח העובדות והתהליכים, ללא תלות בהשקפת עולם פוליטית-חברתית.

המקצוע **מיקרו-כלכלה** מתמקד בפרטים הקטנים ומתייחס להתנהגותנו הכלכלית הן כצרכנים והן כיצרנים, בעיקר בשאלת המחירים מנקודת מבטם של המוכר ושל הקונה בשוק ברמה של יחידים, משפחות ופירמה.

מטרות כלליות

1. הכרת המיקרו-כלכלה כמדע שימושי.
2. פיתוח דרכי חשיבה בנוגע להקצאת מקורות, ניצול וחלוקה של משאבים מוגבלים לצורך השגת שירותים ומוצרים.
3. הבנת מנגנוני ביקוש והיצע בשוק תחרותי.
4. הכרה והבנה של פעילויות התערבות של הממשלה.
5. הכרת מבנים ענפיים בתחרות לא משוכללת.

מטרות אופרטיביות

עם סיום לימודיו התלמיד:

1. יפרש מושגים ומונחים מרכזיים במיקרו-כלכלה.
2. יתאר את תופעת המחסור ואת גודל הויתור באמצעות המושג עלות אלטרנטיבית (חלופית).
3. יכיר ויבין מהי תחרות משוכללת ושוק תחרותי, לעומת תחרות לא משוכללת.
4. יכיר ויבין את התנהגות הקונה ושיקוליו.
5. יכיר ויבין את התנהגות היצרן ושיקוליו.
6. יסביר את השפעתם של שינויים בעקומת הביקוש או בהיצע על שיווי משקל בשוק תחרותי.
7. יבין את המשמעות של שיווי משקל במשק.
8. יכיר ויבין את הסיבות ואת דרכי פעולה להתערבות הממשלה.

דרכי הוראה ולמידה מומלצות

בהוראת המקצוע יש להשתמש במגוון שיטות הוראה ועזרי הוראה. יש לשלב דרכי הוראה קונבנציונליות וחלופות ייחודיות התורמות להגברת המוטיבציה של תהליך הלמידה, כגון:

1. ניתוח אירועים ונתונים ממקורות מידע שונים.
2. שימוש בנתונים מקרו-כלכליים המתפרסמים על ידי גורמים שונים במשק לצורך בניית תרגילים יישומיים, עבודות ותרגילים הנשענים על בסיסי נתונים הניתנים לניתוח באמצעות הכלים הכלכליים שנלמדו (רצוי מתחומי ניהול שונים: שיווק, רכש, ייצור).

תכנים

שעות מומלצות	נושאי לימוד
15	1. מושגי יסוד
3	2. כיצד נקבעות החלטות כלכליות
8	3. ההיצע
8	4. הביקוש
3	5. הגמישות
3	6. שיווי משקל כללי במשק
12	7. התערבות הממשלה
8	8. תחרות לא משוכללת: מונופול, קרטל
60	סה"כ

פירוט התכנים וחלוקת השעות המוצעת

שעות	נושאי לימוד
15	<p>פרק 1 מושגי יסוד</p> <p>1.1 מיקרו-כלכלה ומקרו-כלכלה</p> <p>1.2 גישת הכלכלה הפוזיטיבית, לעומת גישת הכלכלה הנורמטיבית</p> <p>1.3 המחסור, נדירות המקורות והמשאבים</p> <p>1.3.1 מוצר כלכלי, משק, משק בית</p> <p>1.4 תיאור גרפי - גבול אפשרויות הייצור (עקומת התמורה)</p> <p>1.5 עלויות אלטרנטיביות (חלופיות)</p> <p>1.5.1 עלות אלטרנטיבית (חלופית) כוללת</p> <p>1.5.2 עלות אלטרנטיבית (חלופית) ממוצעת</p> <p>1.5.3 עלות אלטרנטיבית (חלופית) שולית</p> <p>1.6 סוגי גורמי יצור</p> <p>1.6.1 הון פיזי</p> <p>1.6.2 הון אנושי</p> <p>1.7 מוצרי צריכה ומוצרי השקעה</p>
3	<p>פרק 2 כיצד נקבעות החלטות כלכליות</p> <p>2.1 בעיות הייסוד של הכלכלה</p> <p>2.2 רשות תכנון מרכזית</p> <p>2.3 פתרון השוק</p> <p>2.4 שיווי משקל בשוק יחיד ובמערכת השיווקים</p> <p>2.5 תחרות משוכללת ושוק תחרותי</p> <p>2.5.1 שוק תחרותי</p> <p>2.5.2 תחרות משוכללת</p> <p>2.6 כלכלה מעורבת</p> <p>2.7 כלכלה מעורבת לעומת פתרון במערכת השיווקים</p>

שעות	נושאי לימוד																														
8	<table border="0"> <tr> <td data-bbox="1018 376 1102 409">ההיצע</td> <td data-bbox="1214 376 1295 409">פרק 3</td> </tr> <tr> <td data-bbox="884 432 1102 465">התנהגות יצרן יחיד</td> <td data-bbox="1182 432 1222 465">3.1</td> </tr> <tr> <td data-bbox="748 488 1102 521">שינוי הפדיון עם שינוי התפוקה</td> <td data-bbox="1182 488 1222 521">3.2</td> </tr> <tr> <td data-bbox="671 544 1102 577">מבנה העלויות של היצרן בטווח הקצר</td> <td data-bbox="1182 544 1222 577">3.3</td> </tr> <tr> <td data-bbox="932 600 1102 633">עלויות קבועות</td> <td data-bbox="1182 600 1238 633">3.3.1</td> </tr> <tr> <td data-bbox="922 656 1102 689">עלויות משתנות</td> <td data-bbox="1182 656 1238 689">3.3.2</td> </tr> <tr> <td data-bbox="786 712 1102 745">תפוקה שולית ועלות שולית</td> <td data-bbox="1182 712 1222 745">3.4</td> </tr> <tr> <td data-bbox="807 768 1102 801">בעיית ההחלטה של היצרן</td> <td data-bbox="1182 768 1222 801">3.5</td> </tr> <tr> <td data-bbox="938 824 1102 857">עקומת ההיצע</td> <td data-bbox="1182 824 1222 857">3.6</td> </tr> <tr> <td data-bbox="954 880 1102 913">של יצרן יחיד</td> <td data-bbox="1182 880 1238 913">3.6.1</td> </tr> <tr> <td data-bbox="836 936 1102 969">עקומת ההיצע של הענף</td> <td data-bbox="1182 936 1238 969">3.6.2</td> </tr> <tr> <td data-bbox="823 992 1102 1025">תזוזות על עקומת ההיצע</td> <td data-bbox="1182 992 1238 1025">3.6.3</td> </tr> <tr> <td data-bbox="818 1048 1102 1081">תזוזות של עקומת ההיצע</td> <td data-bbox="1182 1048 1238 1081">3.6.4</td> </tr> </table>	ההיצע	פרק 3	התנהגות יצרן יחיד	3.1	שינוי הפדיון עם שינוי התפוקה	3.2	מבנה העלויות של היצרן בטווח הקצר	3.3	עלויות קבועות	3.3.1	עלויות משתנות	3.3.2	תפוקה שולית ועלות שולית	3.4	בעיית ההחלטה של היצרן	3.5	עקומת ההיצע	3.6	של יצרן יחיד	3.6.1	עקומת ההיצע של הענף	3.6.2	תזוזות על עקומת ההיצע	3.6.3	תזוזות של עקומת ההיצע	3.6.4				
ההיצע	פרק 3																														
התנהגות יצרן יחיד	3.1																														
שינוי הפדיון עם שינוי התפוקה	3.2																														
מבנה העלויות של היצרן בטווח הקצר	3.3																														
עלויות קבועות	3.3.1																														
עלויות משתנות	3.3.2																														
תפוקה שולית ועלות שולית	3.4																														
בעיית ההחלטה של היצרן	3.5																														
עקומת ההיצע	3.6																														
של יצרן יחיד	3.6.1																														
עקומת ההיצע של הענף	3.6.2																														
תזוזות על עקומת ההיצע	3.6.3																														
תזוזות של עקומת ההיצע	3.6.4																														
8	<table border="0"> <tr> <td data-bbox="1002 1126 1102 1160">הביקוש</td> <td data-bbox="1214 1126 1295 1160">פרק 4</td> </tr> <tr> <td data-bbox="847 1182 1102 1216">התנהגות הצרכן היחיד</td> <td data-bbox="1182 1182 1222 1216">4.1</td> </tr> <tr> <td data-bbox="627 1238 1102 1272">הגורמים המשפיעים על הכמות המבוקשת</td> <td data-bbox="1182 1238 1222 1272">4.2</td> </tr> <tr> <td data-bbox="916 1294 1102 1328">השפעת ההכנסה</td> <td data-bbox="1182 1294 1238 1328">4.2.1</td> </tr> <tr> <td data-bbox="932 1350 1102 1384">השפעת המחיר</td> <td data-bbox="1182 1350 1238 1384">4.2.2</td> </tr> <tr> <td data-bbox="504 1406 1102 1440">השפעת שינוי במחיר במוצר אחר (תחליפי או משלים)</td> <td data-bbox="1182 1406 1238 1440">4.2.3</td> </tr> <tr> <td data-bbox="847 1462 1102 1496">השפעת שינוי בטעמים</td> <td data-bbox="1182 1462 1238 1496">4.2.4</td> </tr> <tr> <td data-bbox="927 1518 1102 1552">עקומת הביקוש</td> <td data-bbox="1182 1518 1222 1552">4.3</td> </tr> <tr> <td data-bbox="810 1574 1102 1608">תזוזות על עקומת הביקוש</td> <td data-bbox="1182 1574 1238 1608">4.3.1</td> </tr> <tr> <td data-bbox="807 1630 1102 1664">תזוזות של עקומת הביקוש</td> <td data-bbox="1182 1630 1238 1664">4.3.2</td> </tr> <tr> <td data-bbox="916 1686 1102 1720">שינויים בהכנסה</td> <td data-bbox="1182 1686 1254 1720">4.3.2.1</td> </tr> <tr> <td data-bbox="916 1742 1102 1776">שינויים בטעמים</td> <td data-bbox="1182 1742 1254 1776">4.3.2.2</td> </tr> <tr> <td data-bbox="786 1798 1102 1832">שינויים במחיר מוצר משלים</td> <td data-bbox="1182 1798 1254 1832">4.3.2.3</td> </tr> <tr> <td data-bbox="783 1854 1102 1888">שינויים במחיר מוצר תחליפי</td> <td data-bbox="1182 1854 1254 1888">4.3.2.4</td> </tr> <tr> <td data-bbox="815 1910 1102 1944">עקומת הביקוש של הענף</td> <td data-bbox="1182 1910 1222 1944">4.4</td> </tr> </table>	הביקוש	פרק 4	התנהגות הצרכן היחיד	4.1	הגורמים המשפיעים על הכמות המבוקשת	4.2	השפעת ההכנסה	4.2.1	השפעת המחיר	4.2.2	השפעת שינוי במחיר במוצר אחר (תחליפי או משלים)	4.2.3	השפעת שינוי בטעמים	4.2.4	עקומת הביקוש	4.3	תזוזות על עקומת הביקוש	4.3.1	תזוזות של עקומת הביקוש	4.3.2	שינויים בהכנסה	4.3.2.1	שינויים בטעמים	4.3.2.2	שינויים במחיר מוצר משלים	4.3.2.3	שינויים במחיר מוצר תחליפי	4.3.2.4	עקומת הביקוש של הענף	4.4
הביקוש	פרק 4																														
התנהגות הצרכן היחיד	4.1																														
הגורמים המשפיעים על הכמות המבוקשת	4.2																														
השפעת ההכנסה	4.2.1																														
השפעת המחיר	4.2.2																														
השפעת שינוי במחיר במוצר אחר (תחליפי או משלים)	4.2.3																														
השפעת שינוי בטעמים	4.2.4																														
עקומת הביקוש	4.3																														
תזוזות על עקומת הביקוש	4.3.1																														
תזוזות של עקומת הביקוש	4.3.2																														
שינויים בהכנסה	4.3.2.1																														
שינויים בטעמים	4.3.2.2																														
שינויים במחיר מוצר משלים	4.3.2.3																														
שינויים במחיר מוצר תחליפי	4.3.2.4																														
עקומת הביקוש של הענף	4.4																														

שעות	נושאי לימוד
3	פרק 5 הגמישות 5.1 גמישות עקומת הביקוש 5.2 הגמישות - תכונה נקודתית
3	פרק 6 שיווי משקל כללי במשק 6.1 המשמעות של שיווי המשקל במשק
12	פרק 7 התערבות הממשלה 7.1 הסיבות להתערבות ממשלה 7.2 צורת התערבות הממשלה 7.2.1 מחיר מקסימום (מרבי) 7.2.2 מחיר מינימום (מזערי) 7.2.3 מס קנייה 7.2.4 מס יחסי 7.2.5 סובסידיה 7.3 התערבות הממשלה בשוק סחר החוץ 7.3.1 צמצום היבוא 7.3.1.1 הטלת מכס על יבוא 7.3.1.2 סובסידיה ליצרנים מקומיים 7.3.1.3 הטלת מס קנייה 7.3.1.4 מכסות יבוא 7.3.2 עידוד היצוא 7.3.2.1 הענקת סובסידיה ליצוא 7.3.2.2 סובסידיה לייצור 7.3.2.3 הטלת מס קנייה (על צריכה מקומית)
8	פרק 8 תחרות לא משוכללת: מונופול, קרטל 8.1 הסיבות להיווצרות מונופול 8.2 קביעת המחיר והכמות על ידי מונופול 8.2.1 קביעת הכמות על ידי המונופול

שעות	נושאי לימוד
	8.3 מונופול ואפליית מחירים
	8.4 מונופול ופגיעתו ברווחה
	8.5 פיקוח על מונופולים
	8.6 קרטל
	8.7 קרטל: פגיעתו ברווחה ופיקוח על קרטלים.
60	סה"כ

מושגים עיקריים

הסבר	המושג	
מצב שבו חלק מגורמי הייצור במשק אינו מועסק.	אבטלה (Unemployment)	.1
מצב שוק המאופיין על ידי מספר מצומצם של יצרנים או נותני שירותים, שלכל אחד מהם השפעה על המחיר.	אוליגפול (Oligopol)	.2
תופעה כלכלית של עלייה מתמשכת וקבועה במחירים הגורמת לירידה בערך הכסף.	אינפלציה (Inflation)	.3
כל סחורה היכולה לשמש לתשלום חובות ולרכישת טובין, המתבטאת במונחים של שווי או תקן שווה ערך, והמבטלת את הצורך בסחר חליפין ישיר.	אמצעי חליפין (Medium of Exchange)	.4
האמצעים המקובלים לביצוע קניות ומכירות.	אמצעי תשלום (Means of Payment)	.5
הכמות המרבית של מוצר או שירות שהקונים מוכנים לרכוש בשוק נתון, בזמן נתון ובמחיר מסוים.	ביקוש (Demand)	.6
הרצון להחזיק מלאי של אמצעי תשלום בזמן מסוים.	ביקוש לכסף (Demand for Money)	.7
מוסד כספי המטפל במשיכות ובפיקדונות של יחידים ועסקים.	בנק (Bank)	.8
בנק שהוקם על ידי ממשלה כדי לבצע את המדיניות המוניטרית שלה.	בנק מרכזי (Central Bank)	.9

המושג	הסבר
10. גורמי ייצור (Factors of Production)	שם כולל לגורמי תשומה המשתתפים בתהליך הייצור או השירות והמובילים לתפוקתם של סחורות ושירותים.
11. גורם ייצור משתנה (Variable Factor)	גורם ייצור שניתן לשנותו בטווח הקצר (עובדים).
12. גורם ייצור קבוע (Fixed Factor)	גורם ייצור שניתן לשנותו רק בטווח הארוך (קרקע, ציוד תעשייתי כבד).
13. דפלציה (Deflation)	תהליך של ירידה כללית ברמת המחירים במשק בשל ירידה בביקוש או בהוצאה הכללית.
14. הון אנושי (Human Capital)	שם חליפי לעבודה כגורם ייצור המייצג השכלה, מיומנות וכושר יישום המרחיבים את כושר הייצור של החברה.
15. הון פיזי (Physical Capital)	נכסים מוחשיים של משק המשמשים כגורם ייצור, לדוגמה: קרקע, מחצבים, מקורות מים, מבנים, כבישים ומכונות.
16. היצע (Supply)	כמות המוצר אשר הספק/ים מוכן/ים (הרצון והיכולת הטכנולוגית) למכור במחיר נתון, בזמן מסוים.
17. הכנסה (Income)	כסף או שווה כסף שהתקבל בתקופה מסוימת (תקופת חשבון), בשל פעילות כלכלית כלשהי.
18. הקו האדום (של הרזרבות) (Red Line)	כמות יתרות מט"ח שהמדינה צריכה להחזיק משיקולי ביטחון כדי לשמור על יכולת מימון יבוא מוצרים בתקופות משבר.
19. השקעה (Investment)	רכישה של נכסים כדי להבטיח קבלת תשואה בצורה של דיבידנד, ריבית, רנטה או גידול הוני.
20. חיסכון (Savings)	ויתור על צריכה בהווה לשם סיפוק צרכים בעתיד.
21. יבוא (Import)	רכישת סחורות ושירותים שנוצרו בחו"ל והבאתם למדינה של הקונה (היבואן).
22. יחס רזרבה (Reserve Deposit Ratio)	היחס בין סך הרזרבות של הבנק לבין סכום הפיקדונות.
23. יצוא (Export)	סחורות, שירותים או תוצרת אחרת שיוצרה בארץ מסוימת ונשלחה אל מחוץ למדינה למכירה ולתצרוכת.
24. ייצור (Production)	תהליך המרה של תשומות (הון, ידע, עובדים, מכונות, ציוד...) לצורך קבלת תפוקות (מוצרים).
25. יתרון יחסי (Comparative Advantage)	היכולת של יחידה כלכלית לייצר מוצר או שירות בעלות הנמוכה מזאת של יחידה כלכלית אחרת. לגורם ייצור א' יש יתרון יחסי על גורם ייצור ב' בייצור מוצר מסוים, אם ההוצאות האלטרנטיביות (המחיר הכלכלי) לייצור אותה יחידת תפוקה נמוכות יותר אצלו.

המושג	הסבר
26. מאזן התשלומים (Balance of Payment)	מאזן התשלומים הוא דוח המסכם את כל העסקות הכלכליות שנערכו בתקופה מסוימת בין תושבי המשק לבין תושבי משקים אחרים בעולם.
27. מדיניות מוניטרית (Monetary Policy)	מדיניות המבוצעת על ידי הבנק המרכזי כדי לפקח על כמות אמצעי התשלום במשק ונזילותם.
28. מדיניות פיסקלית (Fiscal Policy)	מדיניותה הכלכלית של הממשלה המופעלת באמצעות תקציב המדינה להשגת מטרות כלכליות ואחרות.
29. מונופול (Monopoly)	מצב שוק שבו לא מתקיימת תחרות משום שיש רק יצרן אחד למוצר (או קבוצה קטנה של יצרנים) המקיימים שליטה למעשה על השוק.
30. מוצרים (Goods)	סחורות או שירותים המיועדים להשביע את רצונם של הצרכנים.
31. מוצרי (נכסי) השקעה (Investment Goods)	מוצרים שבעזרתם ניתן לייצר סחורות ושירותים ומוצרי השקעה נוספים.
32. מוצרי צריכה	מוצרים שנועדו לספק צרכים ורצונות של הצרכנים. לדוגמה: מזון, ביגוד, מכונית, בילויים ועוד. מוצרים אלה תורמים להעלאת רמת החיים.
33. מחיר (Price)	התמורה הכספית הנדרשת או המוצעת בתמורה להחלפת נכס כלכלי או רכישת יחידה ספציפית של מוצר או שירות. מחיר כלכלי: הוויתור הריאלי מתפוקת מוצר אחד כדי לייצר כמות מסוימת ממוצר אחר.
34. מחיר מינימום (Minimum Price)	המחיר הנמוך ביותר שבו הממשלה מאפשרת לבצע עסקאות בשוק. מחיר זה גבוה ממחיר שיווי משקל.
35. מחיר מקסימום (Maximum Price)	המחיר המרבי שבו הממשלה מאפשרת לבצע עסקאות בשוק מסוים. מחיר זה נמוך ממחיר שיווי משקל. לדוגמה, מחירי מוצרי יסוד.
36. מחיר שווי משקל	המחיר שבו מתקיים שוויון בין הכמות המבוקשת על ידי הצרכנים לכמות המוצעת על ידי היצרנים. מחיר זה נקבע בנקודת המפגש שבין עקומת הביקוש לעקומת ההיצע.
37. מחסור (Scarcity)	מונח יסוד המציין את העובדה שאמצעי ייצור נמצאים בכמות מוגבלת ואילו צרכי האדם הם בלתי רוויים. נדירותם של אמצעי הייצור מחייבת כל יחידה כלכלית לבחור בין חלופות של שימוש במקורות.

המושג	הסבר
38. מס (Tax)	כספים שרשות ציבורית גובה כתשלום חובה על פי חוק, שלא בעבור שירות מוגדר שניתן למשלם המס.
39. מס ישיר (Direct Tax)	מס המוטל באופן עקיף על הנישום, כגון מס על מוצרים ושירותים. דוגמאות: מע"מ, מכס וכו'.
40. מס עקיף (Indirect Tax)	מס ששיעורו יורד עם עליית ההכנסה. מס המוטל על כולם בסכום קבוע, דהיינו מס רגרסיבי.
41. מס פרוגרסיבי	מס ששיעורו עולה עם עליית ההכנסה.
42. מסחר בינלאומי (International Trade)	עסקות מסחריות הנעשות בין מדינות שונות על ידי סוחרים וממשלות.
43. משק אוטרקי	משק המספק לעצמו את כל צרכיו. כלומר, זהו משק סגור שאינו מייבא ואינו מייצא.
44. נזילות (Liquidity)	היכולת להפוך נכס או השקעה אחרת למזומנים בקלות וללא הפסד ערך ממשי. נכס נחשב נזיל יותר אם קל יותר להמירו למזומנים.
45. סובסידיה (Subsidy)	מענק בצורת עזרה כספית הניתן בדרך כלל על ידי ממשלה או גוף ממשלתי לשם עידוד פעילות כלכלית מסוימת. תמיכה כספית הניתנת על ידי הממשלה ליצרנים בהשתתפות בחלק מעלויות הייצור, במטרה להוזיל את מחיר המוצר בשוק ולהקל על בעלי ההכנסות הנמוכות את רכישתו, או לאפשר את ייצואו.
46. סחורות (Commodities)	נכסים המספקים צורך ויש להם ממדים פיזיים כגון עט, שולחן, מחשב וכו'.
47. עלות אלטרנטיבית כוללת (Alternative Cost)	סך הוויתור מתפוקת מוצר אחד, הנדרש כדי לייצר כמות נתונה מהמוצר האחר.
48. עצמאות כלכלית	מצב בו היצוא גדול או שווה לייבוא. המשק מממן את כל היבוא בעזרת היצוא ואינו זקוק להלוואות או מענקים למימון היבוא.
49. עקומת ביקוש (Demand Curve)	גרף בצורת עקומה המראה את ביקוש הצרכנים למצרכים ושירותים כלכליים במחירים שונים, כאשר כל הגורמים האחרים המשפיעים על הביקוש נשארים קבועים.
50. עקומת היצע (Supply Curve)	גרף בצורת עקומה המראה את ההיצע של ספקי מצרכים ושירותים כלכליים במחירים שונים, כאשר כל הגורמים האחרים המשפיעים על ההיצע, נשארים קבועים.
51. פדיון כולל (Total Revenue)	סך כל ההכנסה העסקית. הכנסה הנקבעת על פי מכפלה של מחיר השוק והכמות הנמכרת.

המושג	הסבר	
52	פיחות (Devaluation)	ירידת ערך המטבע המקומי ביחס למטבע חוץ.
53	צמיחה כלכלית (Economic Growth)	הרחבת אפשרויות הייצור המרביות של המשק.
54	צרכן (Consumer)	מי שרוכש מוצרים ושירותים לשימוש סופי ולא למכירה חוזרת.
55	ריבית (Interest)	הביטוי למחיר הכסף בתקופה נתונה. מחיר הנובע מהיכולת להמיר את הכסף בנכסי הון לשם ייצור.
56	שוק משוכלל (שוק של תחרות חופשית – שוק חופשי) (Perfect Market)	שוק שבו המחירים של כל גורמי הייצור הנקנים או הנשכרים (כולל ריבית על הלוואות), זהים לכל הפירמות במשק מאותו סוג.
57	שוק שחור (Black Market)	שוק של מוצרים שבו מתקיים סחר במחיר לא חוקי (הגבוה ממחיר המקסימום).
58	שיווי משקל בשוק (Market Equilibrium)	מצב של שיווי משקל מתקיים כאשר במחיר הקיים, שוות הכמויות המבוקשות על ידי כל הקונים לאלה המוצעות על ידי כל המוכרים (הכמות המוצעת שווה לכמות המבוקשת).
59	שירותים (Services)	נכסים המספקים צורך אך אין להם ממדים פיזיים כגון: שירותי רפואה, בידור, ביטחון וכו'.
60	שער חליפין (Exchange Rate)	מחיר מטבע אחד במונחי מטבע אחר. כלומר מספר יחידות מטבע של מדינה אחת שניתן להמיר ביחידת מטבע של מדינה אחרת.
61	תיסוף (Revaluation)	עליית ערך המטבע המקומי ביחס למטבע חוץ.
62	תעסוקה מלאה (Full Employment)	מצב שבו לא קיימים במשק פרטים המבקשים תעסוקה ואינם מצליחים להשיגה.
63	תפוקה (Output)	זרם של מוצרים או שירותים המיוצרים בתהליך ייצור נתון, בתקופת זמן נתונה, על ידי יחידה כלכלית.
64	תפוקה שולית (Marginal Productivity)	תפוקה המתווספת לסך התפוקה כתוצאה מהוספת גורם ייצור משתנה אחרון.
65	תצרוכת (צריכה) (Consumption)	השימוש בפועל בסחורות ובשירותים על ידי הצרכן הסופי, כדי לספק צרכים ורצונות אנושיים באופן ישיר ולא לצורכי ייצור, עיבוד וכו'.
66	תשומה (Input)	שם כולל לכל גורם הנדרש לשם ייצור מוצרים ושירותים, כגון: חומרי גלם, עובדים, מכונות, הון, ידע, ציוד וכל גורם אחר אשר תורם לקבלת התפוקה.

ביבליוגפיה

1. אורן, יצחק, מארק, גילי, עופר, גליה, 1995. **מבוא לכלכלה - מיקרו-כלכלה**. "עמיחי" הוצאת ספרים בע"מ.
2. גדעון, יניב, 1982 **מבוא לכלכלה - מיקרו יחידות 1-6**. הוצאת האוניברסיטה הפתוחה.
3. זימון יאיר, הירש, נורית, 2002. **מבוא לכלכלה**, הוצאת רונאל